

הטוב, הרע והמכוער

בחוק ההסדרים 2021

חוק ההסדרים – ניתוח לקראת דיוני הממשלה

הקדמה

בשנים האחרונות החלו להצטבר עוד ועוד עדויות כי מדינה המעורבת בחברה ובכלכלה היא תנאי הכרחי לצמיחה בת קיימא ומכלילה. למול זה בולטות טיוטת חוק ההסדרים שפורסמה בסוף השבוע האחרון לצד מסגרת התקציב המתוכננת שהוצגה לראשי סיעות הקואליציה, אשר אינן מאפשרות לשינוי זה להגיע למשק הישראלי.

לאור זאת, עולה חשיבותו של ניתוח בהיר, חד ומסודר של ההצעות השונות המופיעות בטיטות חוק ההסדרים. בימים האחרונים עבדו חוקרי קרן ברל כצנלסון, מכון יסודות ופורום ארלוזורוב, יחד עם שותפים מהחברה האזרחית, לנתח סעיפים שונים בטיטות חוק ההסדרים, על מנת שיאפשרו לציבור להבין ולבקר את הכתוב בחוק על בסיס ערכים, ניתוח וידע.

מסמך זה מכיל ניתוח ראשוני ותמציתי של שלושה עשר מפרקי טיוטת חוק ההסדרים, שפורסמה לאחרונה להערות הציבור. אלו הם סעיפים ה"מרומזרים" כאדום, כתום וצהוב, כפי שמופיעים בתוכן העניינים המצורף, בהמשך נפרסם אף סעיפים "ירוקים". ברוב הסעיפים ניתן למצוא קישור לנייר מדיניות מעמיק בנושא, ניירות נוספים יתווספו בהמשך.

ניתוח מסגרת התקציב שמציע משרד האוצר וכוללת קיצוץ של עשרות מיליארדי שקלים בשנים הקרובות, במקום השקעה של עשרות מיליארדים בתשתיות ההון האנושי, התשתיות הפיזיות, צמצום אי-השוויון, התמודדות עם הזדקנות האוכלוסייה ומאבק במשבר האקלים, יפורסם בהקדם.

נשמח לסייע בכל שאלה בנושא.

רמי הוד, מנהל המרכז הרעיוני קרן ברל כצנלסון

עמית בן-צור, מנהל מכון יסודות

עו"ד ניצן כהנא, מנהלת תחום הממשל בקרן ברל כצנלסון

מיקי פלד, חוקר מדיניות ורכז פרויקט התקציב בקרן ברל כצנלסון

אביעד הומינר-רוזנבלום, מנהל מדיניות וחוקר בקרן ברל כצנלסון

חוק ההסדרים –

ניתוח לקראת דיוני הממשלה – הרמזור

אדום: סעיפים בעייתיים במיוחד: לבטל או לפצל לטובת תיקון מהותי

1. צמצום פערים מגדריים בשוק העבודה והתאמת גיל הפרישה מעבודה לעלייה בתוחלת החיים
2. הגברת הגמישות הניהולית במערכת החינוך
3. התכנית הלאומית לשיפור הרגולציה
4. מעבר לתמיכות ישירות בחקלאות

כתום: סעיפים בעייתיים שיש לערוך בהם שינויים מהותיים

1. הרפורמה בשירותי הדואר
2. עידוד הליכי התחדשות עירונית
3. תכנית לקידום חדשנות ענף ההייטק

צהוב: סעיפים שעיקרם סביר אך דורשים תיקונים מהותיים

1. אי הכללת רכיב במשכורת הקובעת בהתאם להסכם קיבוצי
2. שמירה על האינטרס הציבורי במסגרת תובענות ייצוגיות
3. תכנית רוחבית להסרת חסמי ייבוא
4. הקלה על מעונות יום פרטיים בבנייני מגורים
5. שיפור ההון האנושי בישראל
6. עריכת דיונים משפטיים באמצעות היוועדות חזותית

הסעיפים האדומים: סעיפים בעייתיים במיוחד הדורשים ביטול או פיצול לצורך תיקון מהותי

1. צמצום פערים מגדריים בשוק העבודה והתאמת גיל הפרישה מעבודה לעלייה בתוחלת החיים:

בשנים האחרונות סוגיית גיל הפרישה שבה ועולה על סדר היום בשל רצון משרד האוצר לדחות את גיל הזכאות של נשים לקצבת זקנה ומשיכת כספים מקרן הפנסיה. המתווה החדש שמופיע בטיוטת חוק ההסדרים מבקש להעלות את גיל הזכאות באופן מדורג עד גיל 65, לאחר מכן להצמידו לעלייה בתוחלת החיים עד לגיל 67 ומאותו הרגע להחיל את ההצמדה גם על גברים.

מהלך זה יפגע בעיקר בנשים מוחלשות המועסקות במקצועות שוחקים, המשתכרות שכר נמוך מאוד או שנפלטו משוק העבודה ואינן מצליחות למצוא עבודה חדשה. אחרי שנים של עבודה על המתווה הנכון להעלאת גיל הפרישה לנשים, כך שתמנע פגיעה בנשים המוחלשות, ובנשים שעובדות במקצועות שוחקים - מבקש משרד האוצר להעביר את הרפורמה בלי מתווה פיצוי ראוי, ובכך לפגוע פגיעה אנושה במאות אלפי נשים. משמעות העלאת גיל הפרישה עבור אותן נשים היא התארכות החיים ללא קצבת זקנה, ולרוב גם ללא עבודה ראויה. בכך, פרק זה בחוק ההסדרים מבטא את נסיגת האוצר מהסכמות שהושגו בעבר וכן מהמלצות הוועדה הציבורית לבחינת העלאת גיל הפרישה שפעלה תחת משרד האוצר עצמו.

צעדים מומלצים מפורטים בנייר המדיניות (לחצו לקריאה). ובקצרה:

בשל מורכבות ורגישות הרפורמה, יש להוציא את הפרק מחוק ההסדרים. השלכות משבר הקורונה על אוכלוסיית הנשים העובדות, המחלוקת הציבורית על העלאת גיל הזכאות והמחסור במידע מהימן בנוגע למספר הנשים שייפגעו מהמהלך, מחייבים דיון מעמיק שלא יכול ולא ראוי שיתקיים במסגרת סד הזמנים שמכתיב חוק ההסדרים.

שינוי מדיניות נדרש:

יש להתנות העלאה של גיל הזכאות בצעדים משלימים להגנה על נשים מוחלשות, כגון ביטול מנגנון ההצמדה האוטומטי וביצוע הערכה תקופתית של השפעות המהלך על נשים מכל קבוצות האוכלוסייה, לצד שינויים במערך הקצבאות הקיים באופן שיפצה על אובדן הקצבה, יצירת מערך הכשרות מקצועיות והכוון תעסוקתי לעובדות ועובדים מבוגרים ועוד.

2. הרפורמה להגברת הגמישות הניהולית במערכת החינוך

ההצעה מבקשת להעביר למוסדות חינוך ולרשויות המקומיות סמכויות שונות בתחומים התקציביים, ארגון מתכונת הלימודים והתאמות בתכנית הלימודים. התכנית מבוססת על חלוקת מוסדות החינוך להקבצים בהתאם ליכולות ניהוליות, מאפיינים סוציו-אקונומיים ותוצאות המדדים השונים של כל בית ספר. מידת הגמישות הניהולית ומעורבות משרד החינוך תיגזר מהמיקום של כל בית ספר בהקבצים השונים, ומשום שמדובר בנקודה רגישה במיוחד משרד האוצר מבקש להיות מעורב בקביעת ההקבצים ומדרג הסמכויות ולא להשאיר זאת רק לגורמי המקצוע והדרג הנבחר במשרד החינוך. בהתאם, צידה השני של התכנית הוא הליך מדידה עקבי ורציף של "התוצאות החינוכיות", כלומר מדידה והערכה קפדניים של תפוקות בתי הספר.

העברת סמכויות פדגוגיות ממשרד החינוך אל דרגי השטח היא רפורמה מתבקשת שעקרונותיה זוכים לתמיכה מקצועית רחבה. אולם, הרפורמה הנוכחית מכילה אלמנטים אשר עלולים להרחיב את הפערים במערכת החינוך הישראלית, חסרים בה נתונים ופרטים חיוניים רבים, ובנוסף היא אינה מקדמת עצמאות פדגוגית אמיתית אלא מכפיפה את המנהלים והמורים למדידה והערכה אינטנסיביות, שהן אחת הרעות החולות של מערכת החינוך בישראל. חמור מכל, הרפורמה הופכת את משרד האוצר, גוף נטול כל מומחיות וידע בתחום החינוך, לשחקן במדיניות החינוך בישראל ולמי שמעורב בהחלטה אילו בתי ספר "כשירים" לעבור לניהול עצמאי יותר.

צעדים מומלצים מפורטים בנייר המדיניות (לחצו לקריאה). ובקצרה:

הוצאה מחוק ההסדרים. לרפורמה השלכות אדירות על מערכת החינוך הישראלית. היא משנה באופן מהותי את חוקי התשתית של מערכת החינוך ונושאת בחובה השלכות מבניות וחלוקתיות. יש להוציא אותה מחוק ההסדרים עוד לפני ההצבעה בממשלה, על מנת לתקן את הליקויים החמורים בה.

שינוי מדיניות נדרש:

הגדלת העצמאות הפדגוגית של צוותי החינוך חייבת להיות מבוססת על מערכת של אמון וחיזוק צוותי ההוראה בתחום הפדגוגי, לצד הקטנת התחרות בין מוסדות חינוך ופיקוח הדוק

בסוגיות הלא פדגוגיות – ניהול כספי בית הספר, זכויות עובדים ושמירה על שוויון. לשם כך נדרשת המערכת:

1. לבטל את הכוונה להחיל עוד מדדי ההערכה על תפוקות בתי הספר.
2. לאפשר יוזמה והובלה של צוותי החינוך ביחד עם קהילות בתי הספר לצד מתן הכשרה וסיוע לצוותים.
3. לצמצם את מספר בחינות הבגרות המחייבות ולצמצם את תכני הלימוד המחייבים.

3. התכנית הלאומית לשיפור הרגולציה

ההצעה מבקשת להקים רשות חדשה שתרכז את פעילות הרגולציה (אסדרה) בממשלה. הרשות תבקר את כל הרגולציה שתעשה הממשלה, תוכל לעכב רגולציות חדשות ולבטל רגולציות ישנות. הרשות תישלט באופן מוחלט על ידי משרדי המטה (אוצר, רה"מ ומשפטים) ותגדיל את הכוח הרב שכבר יש להם היום באופן כללי, ובפרט בתחום התקצוב. יש מקום לתיקונים ושיפורים בתחום הרגולציה הממשלתית, אבל ריקון המשרדים מכוחם במחשבה ש"דה-רגולציה" היא הפתרון לכל, שגוי מיסודו.

צעדים מומלצים מפורטים בנייר המדיניות (לחצו לקריאה). ובקצרה:

הוצאה מחוק ההסדרים למסלול חקיקה רגיל לצורך תיקונים מהותיים.

שינוי מדיניות נדרש:

1. השארת הסמכות לרגולציה בידי השר הממונה של המשרד:
 - א. נציבות רגולציה: יש להתנגד למתן הסמכות לנציבות לעכב רגולציות חדשות. במקרה שתהליך ה-RIA הרלוונטי נעשה לתפיסת הנציבות בצורה לא מקצועית ולא תקינה, תוכל הנציבות להעלות את הנושא בפני ועדת השרים.
 - ב. ועדת שרים לענייני רגולציה: יש לדרוש שבניגוד לכוונה הנוכחית, סמכות ההחלטה הסופית לא תהיה בידה, אלא רק האפשרות להביא את הרגולציה לדיון חברי הוועדה.
2. יש להכניס למועצת הרשות ולגוף הבוחר גם נציגי עובדים ומעסיקים וארגוני חברה אזרחית ואקדמיה שלא ייבחרו על ידי משרדי המטה, בדומה לדגם הבריטי.

3. הפחתת רגולציה: יש להתנגד לחיוב הממשלה לפרסם יעדי הפחתת רגולציה. ניתן להסכים לקביעת יעדי רגולציה כלליים, כולל הטלת רגולציות חדשות במקומות בהם יש חוסר (כמו הגיל הרך, שמירה על משאבי טבע ועוד).
4. צעדים לחיזוק יעילות הרגולציה בישראל, תוך חיזוק הממשלה והכנסת:
- א. חיזוק אגפי הרגולציה במשרדים – במקום להגביר את הריכוזיות בתחום, יש לחזק את אגפי הרגולציה הייעודיים במשרדים, לתת להם סמכויות נוספות בתוך המשרד, ולהכניס לאגפים אלה אנשי מקצוע נוספים, כמו כלכלנים ומשפטנים, שישלימו את כישוריהם ויכולותיהם של מובילי הרגולציה הקיימים.
- ב. חיזוק ועדות הכנסת – על מנת להגביר את יכולת הכנסת לפקח על הרגולציה הממשלתית, יש להקצות מומחי רגולציה קבועים לראשי הוועדות, עם הכשרה כלכלית ומשפטית, שיצטרפו לצוות המקצועי. כמו כן אפשר לקבוע כי ועדות הכנסת הרלוונטיות יוסמכו לדון בכל רמות הרגולציה (כולל הנחיות, נהלים וכו'), עם אפשרות לבקורן ולהחזירן למשרד לדיון נוסף.

4. מעבר לתמיכות ישירות בחקלאות

הרפורמה שמציעים משרדי האוצר והחקלאות היא מקיפה ביותר. עיקריה הם הסרת מכסי המגן על תוצרת חקלאית צמחית וביצים, מהלך שיאפשר את פתיחת השוק לתחרות מלאה של חקלאי ישראל אל מול ייבוא מחו"ל. הפיקוח על איכות הייבוא ייעשה על פי הצהרת יבואן וסמכות הפיקוח והבקרה תועבר גם למכוני בקרה פרטיים. בתמורה, יקבלו החקלאים תמיכות ישירות שגובהם ייגזר בין השאר, מגודל יחידת השטח.

מדובר ברפורמה מורכבת שעלולה לפגוע בבטחון המזון של ישראל בדורות הבאים ובהתיישבות בפריפריה והמרחב הכפרי. ביטול מוחלט של המכס עשוי לגרום לכך שבטווח של שנים בודדות ייעלמו גידולים חיוניים לבטחון המזון בישראל: זיתים, שקדים, אגסים, בצל, תפוזים, בוטנים, תפוחים, עגבניות ומלפפונים. יישום חפוז של מדיניות זו תהפוך את ישראל לתלויה לחלוטין בייבוא מזון טרי ממדינות אחרות, ובשל כך לחשיפה תמידית לסיכון באספקת מזון טרי בעקבות משברים אקלימיים, ביטחוניים, כלכליים ופוליטיים (בעיקר בייבוא ממדינות שכנות כמו טורקיה, מצרים וירדן). כמו כן, שיטת התמיכה הישירה בה בחר האוצר אינה מתאימה לחקלאות שעיקרה גידול פירות וירקות.

צעדים מומלצים מפורטים בנייר המדיניות (לחצו לקריאה). ובקצרה:

מדובר ברפורמה המשמעותית ביותר שענף החקלאות הישראלי ידע, אשר השלכותיה עשויות להיות דרמטיות ובלתי הפיכות. לכן אין לה מקום בתהליך המזורז והחפוז של חוק ההסדרים. בניגוד לרפורמות דומות קודמות שכשלו, יש להגדיר לחקלאות הישראלית מטרות אסטרטגיות ברורות, לתכנן בהתאם את הכלים שישרתו את השגתן ויסייעו לחיזוקה ולשגשוגה של החקלאות, ולקבוע מנגנוני בקרה למדידה והערכה לפני, תוך כדי ולאחר יישום הרפורמה. בשל מורכבות ורגישות זו, יש להוציא את הרפורמה מחוק ההסדרים ולדון בה בנפרד.

סעיפים כתומים: סעיפים בעייתיים הדורשים תיקונים מהותיים

1. הרפורמה בשירותי הדואר בישראל

הצעת משרדי האוצר והתקשורת כוללת את יישום המלצות ועדת רוזן משנת 2018, שבחנה מחדש את אסדרת שירותי הדואר. הרפורמה כוללת: ביטול ההפרדה בין בנק הדואר לחברת הדואר, הנגשת מרכזי החלוקה של הדואר למתחרים פרטיים, צמצום שירותים המוגדרים בסיסיים שהדואר מחוייב לספקם בפקוח מחירים ועוד. רפורמה זו מטרתה המשך תהליך הפרטת שירותי הדואר, תוך סכנה לפגיעה משמעותית בשירותי הדואר האוניברסליים לפריפריה הגיאוגרפית וכן ביצואנים קטנים הנסמכים על שירותי הדואר כיום.

צעדים מומלצים מפורטים בנייר המדיניות (לחצו לקריאה). ובקצרה:

לצורך שמירה על האינטרס הציבורי, על הזכות לשירותי דואר אוניברסליים ואיכותיים לכל תושב בישראל – יש לדרוש להוציא את הרפורמה מחוק ההסדרים. מוטב לו רפורמה מסוג זה תידון בהליך חקיקה רגיל בכנסת.

שינוי מדיניות נדרש:

- א. יש לשמור על קביעת מחיר אחיד או טווח מחירים מצומצם של דואר חבילות, על מנת למנוע פגיעה בתושבי הפריפריה וביצרנים וקמעונאים קטנים.
- ב. יש לבקש הבהרות ביחס לקריטריונים לפריסת הסניפים המוצעת ולדרוש את הקטנת הפגיעה בישובים קטנים וביישובי הפריפריה ובאוכלוסיית הנדרשות במיוחד לשירותי הדואר.
- ג. יש למנוע פגיעה בשירותי תשלום ומשלוח דואר עסקי בסניפי הפריפריה והדואר הנע. ביטול חובת אספקת שירותי דואר כמותי בכל מקום בארץ עלולה לפגוע בתושבים ובעסקים בפריפריה וביישובים קטנים בפרט.

2. עידוד הליכי התחדשות עירונית

בסעיף 9 של הפרק 'עידוד הליכי התחדשות עירונית' משרד האוצר מציע לבטל את הקרן להתחדשות עירונית. הקרן נועדה לממן התחדשות עירונית, כולל חיזוק מבנים נגד רעידות אדמה ובניית ממ"דים, בפריפריה הגאוגרפית ובדיור הציבורי. על פי האוצר, הקרן לא ממלאת את תפקידה, אך זאת בין השאר משום שמזה שלוש שנים המדינה הפסיקה הלכה למעשה להעביר לה את הכספים המגיעים לה. אלו הצטברו לסך של כחצי מיליארד שקל שעתה האוצר מעוניין להפנות למימון הסכמי מסגרת להתחדשות עירונית בערים הגדולות.

צעדים מומלצים מפורטים בנייר המדיניות (לחצו לקריאה). ובקצרה:

ללא פתרון חלופי מניח את הדעת, יש לבטל סעיף זה ולדרוש במקום את הקמתה של הקרן וחזרה לקביעת יעדי התחדשות עירונית.

שינוי מדיניות

- יש להקים את הקרן להתחדשות עירונית במקביל לקביעת יעד ממשלתי לפיו תוך עשור לא יוותרו דיירים המתגוררים במבנים בסכנה גבוהה מרעידת אדמה.
- מאחר שהממשלה הפסיקה להציב יעדים לדיור להשכרה ארוכת טווח ולא מזרימה כספים לקרן על בסיס המנגנון הקבוע בסעיף 2ג' בחוק רמ"י, יש לעגן את תקציב הקרן במסגרת בסיס התקציב (מעבר למנגנון הקבוע בסעיף 2ג' בחוק רמ"י).
- ניתן לקבוע מקור תקציבי נוסף לקרן המבוסס על היטל שיושג על פרויקטי התחדשות עירונית במרכז הארץ. מכיוון ואלו נהנים כבר היום מהטבות מס למרות רווחיותם הכלכלית, יש לבדוק היתכנות של מיסוי הרווחים העודפים של הפרויקטים הללו, לפי שולי הרווח הנהוגים בענף, עד לסכום של גובה הטבת המס.

3. תכנית לקידום חדשנות ענף ההייטק

פרק זה בחוק ההסדרים מציע לקבוע הקלות רבות לחברות הייטק בשלבי חיים שונים, החל מסטראט-אפים ועד לרכישת חברות על ידי חברות הייטק בוגרות, ביניהן הטבות מס לחברות/יחידים על מימון אשראי והשקעות, כך שסכומי המיסים שעובדים ומשקיעים בעלי מניות בחברות הייטק ישלמו ילכו ויקטנו. צעד אחד שכזה הוא יצירת מסלול שחלוף מניות, דרכו ניתן לקבל פטור ממס על הכנסה מאקזיט במידה והכספים הושקעו בחברת הייטק

אחרת. על סכום האקזיט וההשקעה אין הגבלה וכן אין הגבלה על מספר הפעמים בהם ניתן לבצע שחלוף שכזה ללא שהדבר ייחשב לעסקה שבגינה יש לשלם מס הוגן.

לצעדים אלו עלולות להיות משמעויות שליליות על פערי ההכנסות והפערים החברתיים ועל תשלום מס הוגן. עם זאת, חסרים בתכנית נתונים הכרחיים להבנת הרקע והשלכותיה, החל מההיצע החסר של מקורות השקעה בהייטק הישראלי ועד לאמדן גובה הטבות המס המוצעות והשפעתו על הכנסות המדינה.

צעדים מומלצים מפורטים בנייר המדיניות (לחצו לקריאה). ובקצרה:

יש לפצל את סעיף הטבות המס מחוק ההסדרים למסלול חקיקה רגיל כדי שניתן יהיה לבחון את נחיצותו על בסיס הנתונים ולאור האיזון המתבקש של האינטרס הציבורי בין צמיחתו של מגזר ההייטק לבין צמצום אי השוויון וגביית מס הוגן.

סעיפים צהובים: סעיפים שעיקרם סביר אך דורשים תיקון

1. אי הכללת רכיב במשכורת הקובעת בהסכם קיבוצי

משרד האוצר מציע לקבוע כי חלק מרכיבי שכר עובדי המדינה לא יוכרו כרכיבים פנסיוניים לחישוב המשכורת הקובעת בעת פרישה (עבור עובדים שיפרשו ועובדים שכבר פרשו), אם יוכנסו למשכורת הקובעת של העובדים. על פי ההצעה, צעד כזה יאפשר להגן על המדינה מעלויות אקטואריות גבוהות של הסכם בנושא עם ההסתדרות.

גם אם צעד זה, בין השאר מכיוון ונעשה בהסכם קיבוצי, לא צפוי לגרום לפגיעה בעובדים, יש לוודא כי אין בסופו של דבר בכך כדי לחסוך כסף על חשבון העובדים. כמו כן, אין הוא פותר את הבעיה המהותית לפיה יש פער גדול בין שכר העובד לבין גמלת הפנסיה שיקבל.

צעד נדרש

אנו ממליצים לתמוך בתיקון זה בהינתן ההבטחה כי יוקם לחלופין מנגנון לקצבת פנסיה מינמלית לעובדי מדינה (בתלות במבחן הכנסה).

2. שמירה על האינטרס הציבורי במסגרת תובענות ייצוגיות

במסגרת פרק העוסק ברובו בהקשחת האפשרות להגיש תובענה ייצוגית נגד רשויות המדינה והרשויות הציבוריות, ישנו סעיף (תחת 'תיקונים נוספים' בדברי ההסבר) הקובע כי שר המשפטים יוכל לשנות את התוספת השנייה לחוק תובענות ייצוגיות. תוספת זו קובעת כי עובד המיוצג בהסכם קיבוצי מול מעסיק המיוצג בארגון מעסיקים לא יוכל להגיש בקשה לתביעה ייצוגית נגד המעסיק.

שינוי התוספת השנייה כך שניתן יהיה להגיש בקשה לתובענה ייצוגית במקרים אלו יפגע בכוחם ומעמדם של ההסכמים הקיבוציים ומכאן בכוחה של העבודה המאורגנת.

צעד נדרש

ביטול הסעיף המדובר בפרק.

3. רפורמה ביבוא מוצרים לישראל ובמכון התקנים

ההצעה מבקשת לבטל את הבלעדיות של מכון התקנים הישראלי בקביעת תקינת בטיחות מוצרים המיובאים לישראל, ולאפשר ליבואנים לייבא סל מוצרים גדול רק על סמך הצהרת היבואן שהמוצרים עומדים בתקן האיחוד האירופי ונמכרים בלפחות אחת ממדינותיו.

צעדים נדרשים מפורטים בנייר המדיניות (לחצו לקריאה). ובקצרה:

תיקון הפרק במהלך הדיון בממשלה או אישורו בממשלה בתנאי של תיקונו במהלך הדיון בכנסת. הכנסת התניה בפרק לפיה יש להקים מנגנון פיקוח הדוק על עמידה בהצהרות היבואנים, עם עדיפות להסבת מכון התקנים לצורך זה. בנוסף יש לדרוש יצירת תכנית ארוכת טווח, כולל יעדים מדידים ותקציב, לפיתוח ותמיכה בתעשייה הישראלית.

4. הקלה על מעונות יום פרטיים לפעוטות

ההצעה מבקשת לאפשר למעונות יום פרטיים לפעוטות לקבל היתר אישור חורג להפעלתם בבנייני מגורים מהרשויות המקומיות, במסלול מקוצר וזול מהקיים היום, על מנת להקל על פעילותם ולהוזילה. עם זאת, הפרק אינו מתנה את קבלת האישור בהגשת בקשה לקבלת היתר הפעלה על פי חוק הפיקוח ממשרד החינוך. כך, מעונות יוכלו גם לקבל אישור לשימוש חורג וגם לעקוף את חוק הפיקוח.

צעדים נדרשים מפורטים בנייר המדיניות (לחצו לקריאה). ובקצרה:

תיקון הפרק במהלך הדיון בממשלה או אישורו בממשלה בתנאי של תיקונו במהלך הדיון בכנסת, כך שקבלת אישור הפעלה תותנה בהגשת בקשה לקבלת היתר הפעלה, על פי חוק הפיקוח, ממשרד החינוך.

5. שיפור ההון האנושי בישראל

מלבד קביעת יעדי תעסוקה למגזרים השונים, הצעת האוצר קובעת מתן עדיפות להכשרות מקצועיות עם תשואה גבוהה (הנקבעת לפי רמת שכר צפויה, משרות פנויות וכדומה, אבל גם עלות ההכשרה). כמו כן, ההצעה קוראת לשילוב מוגבר של המעסיקים בקביעת אופי ההכשרות ובהתמחויות בשכר.

חישובי עלות-תועלת בהכשרות מקצועיות עלולות להסתכם בקיצוץ תקציבי של מערך ההכשרה בכללו או של הכשרות בסיסיות הדרושות לצורך כניסה לעולם העבודה. כמו כן, השפעה מכריעה של מעסיקים על אופי ההכשרות עלולה להביא להתמקצעות יתר שתיטיב עם המעסיק אך תרע עם העובדת או העובד שיאבדו הכשרה כללית יותר שתאפשר להם לעבור בין מעסיקים או לשדרג את מקצועם.

צעד נדרש

תיקון הפרק במהלך הדיון בממשלה או אישורו בממשלה בתנאי של תיקונו במהלך הדיון בכנסת. הכנסת התניה בפרק לפיה יש לדאוג למנגנון פיקוח הדוק על היישום בפועל של התכנית ולשילוב משמעותי של מומחים מהאקדמיה ומארגוני עובדים בקביעת תכני ויעדי ההכשרה המקצועית ואופן קביעת התשואה עליה.

6. עריכת דיונים משפטיים באמצעות היוועדות חזותית

עיקר ההצעה היא מתן אפשרות לעריכת דיונים בעניינם של עצירים או אסירים באמצעים חזותיים וללא התוועדות פיזית באולם בית המשפט. התוועדות כזו מותנית בכך שהעציר או האסיר הוא בגיר, מיוצג על ידי עו"ד ונתן לכך את הסכמתו. הצעות דומות עלו בשנים האחרונות שוב ושוב בכנסת אך לא חוקקו בסופו של דבר. בין השאר, בשל ביקורת על פגיעה אפשרית בזכויות העציר או האסיר וספק לגבי מוכנות טכנולוגית של מערכת בתי המשפט.

צעדים נדרשים מפורטים בנייר המדיניות (לחצו לקריאה). ובקצרה:

בשל מורכבות ורגישות הנושא, כמו גם בשל הספק לגבי השלכותיו המשמעותיות והישירות על תקציב המדינה, יש לפצל את הפרק מחוק ההסדרים ולהעבירו למסלול חקיקה רגיל.